

Příběh Lilith - příklad dobré praxe

Lilith je usměvavá holčička, která ráda tančí, cvičí, kreslí, miluje písničky, balónky a vodu. Ve 3 letech jí byl diagnostikován autismus, což znamená potíže s představivostí, chápáním sociálních vztahů a porozuměním. Nedokázala si představit význam slova a byla schopná pouze mechanicky, podle názorných příkladů pochopit, co která slova znamenají. Z tohoto důvodu nemluvila a používala jen jednoduché výrazy jako zdvojování slabik (např. mama, papa), které měla po dlouhé době používání spojené jen s určitou činností nebo osobou.

Péče o Lilinku byla náročná, proto maminka nechodila pravidelně do práce a rodina začala, na doporučení pediatra, intenzivně využívat službu rané péče. Tato služba rodině vyhovovala, protože poradce s rodinou pracoval individuálně a v domácím prostředí. Počátky spolupráce byly zaměřeny tak, že poradce maminku vyslechnul a společně prodiskutovali, co všechno rodina potřebuje, na co má nárok apod. – např. využití příspěvku na péči. Dále poradce rané péče vysvětlil, jak je možné dítě s autismem vychovávat a vzdělávat v domácím prostředí. Přiblížil rodině speciální metody práce a také různé formy komunikace tzv. Alternativní a augmentativní komunikaci, zkráceně AAK. Jedná se o komunikaci pomocí gest (zjednodušená znaková řeč Makaton), fotek, obrázků, piktogramů nebo předmětů. Tato metoda pomáhá rozvoji mluvené řeči a dětem, které zatím nedovedou komunikovat pomocí mluveného slova, dává možnost, jak se dorozumět s okolím. Používání AAK napomáhá k řešení nejen oblasti komunikace, ale také často vede ke zmírnění problémové chování („zlobení se“), které často mívá příčinu v nedostatku prostředků pro dorozumívání s okolím (dítě neumí vyjádřit co chce x nechce, tak se zlobí).

Lilith vyžaduje celodenní péči s potřebou vizuálních pomůcek, jako jsou zmíněné fotky, obrázky, gesta, ale také tablet se speciálními programy pro děti s autismem. Poradenské středisko rodině pomohlo se zajištěním základních fotek ke komunikaci. Tablet si však rodina (maminka je samoživitelka) nemohla dovolit a také v této oblasti poradce rané péče rodinu podpořil (dopomoc při sepsání žádosti na nadační fond).

Poradce s rodinou v rámci rané péče spolupracoval dva roky. Maminka byla se službou rané péče velmi spokojená, kladně hodnotila schopnost a ochotu poradce přizpůsobit se náladě a možnostem dítěte v daném okamžiku.

Nyní rodina službu rané péče již nevyužívá, protože maminka získala potřebné informace, jak o dceru s autismem doma pečovat, jak ji rozvíjet. Lilith začala docházet do mateřské školy a maminka začala pracovat.

Rodina aktuálně pracuje na rozvoji a podpoře funkční komunikace. Lilli v současné době stále nekomunikuje slovně, ale její pasivní slovní zásoba se stále rozšiřuje.

Mamince bylo nabídnuto, že bude-li potřebovat, může i v budoucnu kontaktovat Poradenské středisko pro rodinu a dítě „RaD“ a požádat o službu odborného sociálního poradenství. Dítě roste a vyvíjí se a zejména v období nástupu do školy a pak v dospívání se mohou objevit nové potíže, které bude rodina doma řešit a může mít potřebu se o svých rozhodnutích s někým

poradit. Odborné poradenství je službou bezplatnou, a kromě konzultací nabízí možnost využít pro dítě individuálního komunikačně-sociálního nácviku.